

İçindekiler

Her Doğum Bir Umut	7
Aktivistler Gazze'de	13
Karadut'un Sevinci	23
Umutlu Bir Bekleyiş	27
Hayata Dönüş Mucizesi	31
Müzik Çaların Söyledikleri	35
Hastaneden Kaçış	43
Karanlığın Sakladığı	51
Refah Yolcusu Kalmasın	59
Kaçak Yolcular	65
Fotoğraf Sanatçısı Mercan	77
Mercan Uzman Doktor Olacak mı?	83
Kelebek Bahçesi'nde Gelen Acı Haber	95
Barış Umudu	99
Bu Kitapta Geçen Bazı Kelimelerin Anlamalarını Merak Ediyorsan...	III

Ömrümüzün bir güncük olduğu söylenir. Oysa çok meşhur bir yanlıştır bu. Bir hafta kadar yaşayanımız da var, Monark kelebekleri gibi altı ay hayatta kalan da. Bense antik bir kolyenin içinde asırlardır ne hikâyelere şahitlik ediyorum!

Yerkürenin henüz yönlerine ayrılmadığı zamanlarda başladı benim serüvenim. Larvamdan çıkıp bir tırtıl oldum önce. Sonra pupamdan çıkarak krizalit oldum. Nihayet kabuğumdan sıyrılıp masmavi kanatlarımla uçmaya başladım.

Mutluydum. Familyamın diğer üyeleriyle gür ormanların ağaçlarında gezinir, engin nehirlerin çevresinde uçuşurdum. Gün gelip de ömrüm nihayete erdiğinde bilge bir kadın beni avuçlarının içine aldı. Neslinden çok sonrası beni tanırsın diye camdan bir kolyeye yerleştirdi. O gün bugündür beni takanların kalbinin hizasından dünyayı izlerim. Ama huzurla yaptığım şahitliklerin de tadı bir zaman sonra kaçmıştı benim için.

Her Doğum Bir Umut

Limon ağaçları çiçek açmış, etrafı baharın taze kokularıyla bezemişti. Gazze’de bulunan Ebu Şaar ailesinin çiftliğinde bir hareketlilik vardı. Karadut adlı gece karası bir kısrak, yavrusunu dünyaya getiriyordu. Ailenin en küçük üyesi Mercan’ın zeytin renkli gözleri büyülenmişti.

“Karadut doğuruyor!” diye bağırdı.

Onu duyan çiftliktekiler, doğumu kutlamak istercesine haraya doluştu.

Sancılı ve zor bir doğumun ardından saman üstünde, yapış yapış duran ufaklığı ince bir havluyla temizlediler. Mercan’ın gözleri parlamıştı bu manzara karşısın-

da. Ona emanet olan Karadut'a bu sapsarı, altın renkli yavru eşlik edecekti artık. Küçük kız o anda bir koşu gidip, hastanede yatan Ezgi ablasına bu haberi vermeyi çok istedi. Ama geçmişte bir barış eylemcisi olan ablası, yıllardır komada yatıyordu. Yanına gitse bile bu sevinci onunla paylaşamazdı.

Çiftlikte işlerini bitirdi. Daha sonra hastaneye gitmek için otobüse bindi. İçi içine sığmıyordu. Her ne kadar tepki vermese de bu müjdeli haberin Ezgi'yi iyileştireceğine dair inancını herkese haykırmak istiyordu.

Şehir Hastanesi'ne gidince önce burada görevli olan ağabeyini bulmak istedi. Üçüncü katta evrak işlerini tamamlamakla meşgul olan Sami'yi görünce ona bir çırpıda yeni doğan yavru attan bahsetti. Sami de bu habere çok sevindi. Kederin duvarlarına sindiği yoğun bakım servisinde çalışmanın ağırlığı, genç adamın üzerinden bir an olsun kalkmıştı. Mercan çekingen bir edayla ve yalvaran gözlerle,

“Ezgi abla, Karadut'un doğurduğunu bilmeli” dedi.

Bunun üzerine Sami, oldukça sıkı denetlenen hastanede kuralları çiğnemenin zor olduğunu hatırlattı küçük kardeşine. Mercan ısrar etti:

“Bir kerecik, lütfen!”

Sami etrafı kolaçan edip, onu hastane önlüğünü giyebileceği odaya gönderdi. Hızlıca üzerini giydi ve yoğun bakım servisine gizlice girdi Mercan.

Ezgi komaya gireli, tam yedi yıl olmuştu. Bakım masraflarını Türk hükümeti ısrarla üstlenmek istemiş-

ti. Ancak barış eylemcisinin yurt dışındaki amcası, bu görevi kimseye bırakmadı. Hastane yönetiminde söz sahibi işgalci amirler, nefes almak dışında bir hayat belirtisi göstermediği için onun fişini çekmek istemişlerdi. Mercan, ailesi ve onun davasına inanan Gazzeliler ise direnişin altın saçlı kızını yaşatmak için hâlâ seferberdi.

Mercan ağlamak istemiyordu, gözyaşlarını tutmaya söz vermişti. Ta ki mutluluktan akan damlalar olsa bile... Yoğun ilaç kokan odada yatan Ezgi'ye yaklaştı. Barış eylemcisinin çehresi solgun, göz kapakları sıkıca birbirine kenetliydi. Mercan, ablasının ellerinden kavrayıp parmaklarını öptü. Onu çok özlemişti. Vakit kaybetmeden kulağına, "Karadut'un güneş gibi bir yavrusu oldu..." diye fısıldadı.

Ezgi Türk'tü. Arapça ve İngilizce başta olmak üzere birkaç dil biliyordu. Gazze'de kaldığı dönemde, Mercan'ın aile evi yıkılmadan önceki süreçte, küçük kıza İngilizce öğretmek için kolları sıvamıştı. Özellikle çocukların kendilerini dünyaya duyurmaları için bu elzemdi. Mercan da üzerine düşeni yapmış, ablasının yokluğunda İngilizcesini hayli ilerletmişti. Böylece çoğu saldırıdan sonra birçok kısa basın metnini o kaleme almıştı. Binlerce evin aile büyüğü soykırımda yitip gittiğinden çocuk ve gençlerin omzundaki ağırlık, taşıyabileceklerinden fazlaydı. Ama deli kanlarındaki coşku ve gözlerindeki direniş arzusu, bu ağırlığı yerle bir edecek güçteydi.

Mercan, verdiği haberin Ezgi'de herhangi bir etki uyandırmadığını görünce kendini yenilmiş hissetti. Sa-

mi'yi de zora sokmuştı. Kapıdan telaşla seslenen ağabeyine dönmek üzereyken Ezgi'nin kirpiklerinin çok hızlı titrediğini fark etti. Yedi yıldır ilk defa bir kıılmıdanmaya şahit oldu Mercan. Elini kolunu nereye koyacağını bilemedi. O anda heyecanla ablasının yanağını okşamak istedi ama yanlış bir şey yapmamak için koridora çıktı. Sami'yi içeri çağırdı. Etrafa sezdirmeden çabucak yoğun bakım odasına girdi yeniden.

“Ezgi abla göz kapaklarını üst üste titrettii!” dedi büyük bir hevesle.

Sami düşünceli bir hâlde,

“Bu harika bir gelişme!” deyip doktora haber verdi.

Doktor temkinli bir şekilde odaya girdi. Mercan'ın oradaki varlığını sorgular bir bakış attı. Ama yaşanan gelişme o kadar şaşırtıcıydı ki hemen hastanın başucuna eğildi. Ufak ekranlı makineden sıkı bir takip başlattı.

Doktor monitörün başında bir süre sessiz bekledi. Derken Doktor Bey'in yüzündeki gölge, hafif bir şaşkınlıkla aydınlandı. Mercan, Ezgi'nin elini kavradığında, tenin altından bir kıpırtı yayıldı parmak uçlarına. Sanki uzun zamandır buz kesmiş bir gölün yüzeyinde ilk çatlak oluşmuştu. Ezgi'nin nefesi derinleşti; dudaklarının kenarında belli belirsiz bir renk canlandı. Mercan, bu küçücük işaretin bile içine dolup taşan bir umut olduğunu hissetti. Sami ile göz göze geldiklerinde, ikisi de cümle kurmak yerine yutkunmayı seçti.

Uzun zamandır alternatif ilaç tedavileri uyguluyordu doktor. Ancak Ezgi'nin durumunda hiçbir iyileşme

olmadığı için neredeyse pes etmek üzereydi. Kırışmış alını gerildi:

“Mucizevi!” diyebildi soğukkanlı bir sesle.

Üçü birlikte hastanenin girişine çıktılar. Mercan ve Sami birbirlerine sarıldılar. Ezgi'nin hayata dönme umuduna, hiç bu kadar yakın olmamışlardı.

Öyle inanırım ki hayal kuran iki canlı vardır: insanlar ve tırtıllar. Ben de hayal kuran bir tırtıldım önceleri, “Gök mavisini kanatlarım olsun, dünyayı deryalar boyu aşayım...” isterdim. Gerçekleşti de bu hayalim.

İlkbaharın başlarıydı. Gümüş zincirimin ucundaki oval çerçevede mavi kanatlarımı gören genç bir kadın, cebindeki son kuruşa kadar sayıp beni antikacı tezgâhından aldı. Usulca boynuna taktı ama yüzünden hüznün okunuyordu. Telefonu çaldı. Arayan arkadaşındı. Bir yardım otobüsüne bineceğini duydum. Anlaşılan genç kadın, bir barış neferiydi. Ben de tüm dünyada barış isteyen bir kelebek...

Dünyadaki her acı, bir gün bitmeyi bekler. Filistin için de bu geçerli. Genç kadın, işgal topraklarına doğru yol alacaktı, ben de onunla birlikte... Artık kadim zamanlardan bu yana çektiğim sıla hasretim dinecekti. Kozamdan sıyrıldığım kutlu topraklara dönüş vaktiydi.

Sabahın erken saatlerinde kalkacak otobüsle, haksız bir kıyımın ortasında birbirimize yoldaş olduk. Yol boyu İslam'ın yayıldığı coğrafyaları ve kutlu mescit Kudüs'ü düşündüm durdum.

Aktivistler Gazze'de

İki binli yılların başıydı. Dünya milenyuma girmişti. Bazı coğrafyaların makûs talihinin devam ettiği zamanlardı. Ezgi isminde bir gazeteci barış aktivisti olarak yollara düşmeye karar verdi. Sırtında çok geçmeden savaşın renklerine boyanacak bej renkli çantayla Gazze'ye gidecekti.

Eğitimini yurt dışında henüz tamamlamıştı. Memleketi İstanbul'a dönünce burada belli bir süredir iletişim kurduğu arkadaşlarıyla buluştu. Birlikte çatışma hatındaki durumu gözden geçirdiler. Genç kadın, aldığı tavsiyelerle yola koyulacaktı. Umudu dipdiri idi. Yine de enkaz altındaki bir şehre girmeden önce uzun zamandır yapmak istediği bir geziyi gerçekleştirdi.

Kelebekler Bahçesi, her zaman görmek istediği bir yerdi. Burası, hayatı boyunca gördüğü birçok yerden daha muazzamdı. Kral kelebekleri, göğün rengini sırtlanmış masmavi kelebekler, baykuş gözü kanatlarıyla sarı kelebekler... Ezgi, Bu görsel şölen sonrası tazelendi. Kelebeklerdeki canlılık, onu mest etmişti. İçinden her birinin kanatlarını sonsuza kadar okşamak geçti. Tam o esnada bahçenin köşesindeki antika dükkânına takıldı gözü. Nadide bir kolye duruyordu tezgâhta. Antikacının bile hangi zamana ait olduğunu kestiremediği bu kolye için küçük bir servet ödedi. Ama fazlasıyla değerdi. Kolyeyi boynuna takar takmaz efsanevi bir his yaşadı. Kadim zamanlar görüp geçirdiğine bir şekilde emin olmuştu, içindeki gök mavisi kelebeğin.

Ezgi artık ikinci uçuşuna tam manasıyla hazırды. İstanbul'a, Seattle'dan gelmişti. Buradan da Doğu Kudüs'e havalandı. Orada geçirdiği gecenin ardından iki gün Batı Şeria'da eğitim gördü. Bir aktivist olarak önce fosforlu yeleşimin üzerinde olması gerektiğini öğrendi. Sonra koşmaması, askerleri ürkütmemesi, megafonla iletişim kurması ve varlığından haberdar etmesi gerektiğini de. Bu eğitimlerde tanıştığı Rhea isimindeki barış gönüllüsüyle kontrol noktasından geçip, Gazze şeridine ulaştılar.

Ezgi eğitim boyunca kendisini nelerin beklediğini öğrenmişti. Ama teori ve dersler, gerçekler karşısında savunmasızdı. Bir gün işgal sahasında keşif gezilerine çıktılar. O sırada küçük bir kız olan Mercan'ın korkusuz tavırları, Ezgi'nin dikkatini çekti. Küçük kız, kardeşle-

riyle birlikte bahçede koşturuyordu. Ah çocuklar ve onların gözlerindeki bitimsiz ümit! Henüz sekiz yaşındaki o esmer kız çocuğu, yeleklerindeki fosfordan olsa gerek iki arkadaştan çekinmişti.

Ezgi, onunla sohbet etmek istediğini söyleyince geride durdu ve hemen eve koştu. Küçük kızın annesi, çok geçmeden tek katlı evinin penceresinden bu iki yabancıya baktı ve gülümsedi. Kızını da yanına alarak bahçeye çıktı, bizzat içeri davet etti barış eylemcilerini. Meşhur mırzasından pişirdi, cezvedeki kahveyi her biri ayrı boyuttaki fincanlara pay etti.

İlk defa tadan Rhea'ya hâliyle acı gelmişti kahve,
“Ah, biraz sert!” dedi yüzünü hafif buruşturarak.
Ezgi de ona tatlı bir gülümsemeyle karşılık verdi:
“Milkshake kadar tatlı değil ama insanı diri tutar.”

Ezgi sade Türk kahvesinden alışkın olsa da acılığa, Rhea bol köpüklü, şekerli kahvelerin diyarından geliyordu. Mutfak dolabında kahve yanına eşlik edecek lokumları yoktu. Ama Mercan'ın annesi Asya, sohbetiyle ikramını tatlandırdı. Hâkî rengi şalıyla çevrelediği yuvarlak yüzü, ay gibi aydınlıktı. Acının her türlüşünü yaşamış bu çehrenin nasıl olup da neşesini böyle muhafaza ettiğini merak etmişti Ezgi. Kadının mutfağında ki kanaviçe işi örtüler, içini ısıttı. Aklına annesi düştü. Küçükken iğnenin renkli iplerle dalıp çıktığı kumaşlar, onu büyülerdi. Kalbinin hizasındaki kolyeye eli gitti. Sahi, annesi en çok kelebek motifi nakşederdi kullandığı el havlularına. Ezgi'nin ayrıntılarına takılan bakışını fark eden Asya:

“Dünyanın en ince nakışlarından biridir tetriz,” dedi.
“Küçük bir çocukken nakış işlemeyi öğrendim ben.”

Ezgi gülerek,

“Annem de bana öğretmeyi denedi ama pek becerikli değildim” dedi muzipçe.

“Şehirlerden Yafa'nın kuş motifi özlemi, narıysa yaşamı simgeler,” diye devam etti Asya. “Ramallah'ın kırmızı kuşları birliktelik, Kudüs motifiyse dua demektir.”

Rhea yarım Arapçasıyla yaprak motifini işaret ederek,

“Peki, bu hangi şehrin?” diye sordu.

Mercan birden,

“Gazze'nin...” diye atıldı. “Direniş demek!”

Rhea bu yanıtı duyunca içlendi. Ezgi, küçük kızın gözlerinin içine bakarak,

“Her bir motif, büyük bir hafızanın taşıyıcısı deseneze!” dedi.

Muhabet ilerledikçe Asya'nın gözlerindeki neşe, yerini buğulu bir hüzne bırakmıştı. Ağlamaya başladı. Evlerinin yıkılma emri olduğundan bahsi açtı.

“Hangi dayanakla yıkım gerçekleşecek?” diye hidetlendi Ezgi.

Ezgi, bu soruya net bir cevap alamadı kadından. İşgal güçleri için bir mantık yürütmenin faydasızlığını o an daha iyi kavradı.

Mercan, babasını üç yaşındayken kaybetmişti. O doğduğunda annesi hapiste olan kocası gelir umuduyla çok beklemişti. Ama içeride yaşananlar, dışarıda kopan

gürültüden daha vahimdi. Son görüşmelerinde iyice güçten düşmüş, bir deri bir kemik kalmış kocasının hâli, yıkmıştı Asya'yı. O günden sonra evlatları için daha çok çırpınmış, barışa inancını yitirmeden evin hem erkeği hem kadını olmuştu.

Mercan ise babasını neredeyse hiç hatırlamıyordu. Onu sadece annesinin anlattığı kısa hikâyelerden ve Sami'nin gösterdiği eski fotoğraflardan biliyordu. Babası nadir de olsa rüyalarına misafir olurdu. Mercan hayal meyal yüzünü okşayan bir el hatırlardı uyandığında. Kardeşleriyle evcilik oynarken bezden bir bebeğini hep babası yerine koyar, onunla konuşmaya çalışırdı. Her ne kadar annesi ve Sami onu sarıp sarmalamış olsalar da, Mercan'ın iç dünyasında sessiz bir hüznün kol gezerdi.

Evlerinin yanı başındaki çiftlik, tek geçim kaynağıydı. Mercan, orayı hayal âleminin tıpkı Karadut gibi at koşturduğu masal diyarı ilan etmişti. Her bir canlı geniş ailesinin bir üyesiydi. Doğan her civciv, büyümekte olan kuzular, küçük göletteki kaz ve ördek yavruları, kurduğu masalların başkahramanıydı.

Ezgi, Asya'nın anlattıklarından etkilenmişti. Mercan'ın zeytin karası gözlerine bakınca kendi çocukluğu canlandı zihninde. Rhea ise henüz on yaşındayken okulda yaptığı barış konuşmasını anımsadı. Yıllar sonra burada o konuşmayı tekrarlarlarken yine heyecanlıydı, yine öfkeliydi, yine güzel gözleri dolu doluydu:

“Diğer çocuklar için buradayım.

Buradayım çünkü umursuyorum.

Buradayım çünkü dünyanın dört bir yanında çocuklar acı çekiyor ve her gün 40.000 kişi açlık nedeniyle hayatını kaybediyor.

Buradayım çünkü bu ölen insanların çoğu çocuk!

Yoksulların hemen yanımızda olduğunun farkına varmalıyız, onları görmezden geldiğimizizin...

Bu ölümlerin önlenebilir olduğunu anlamalıyız.

Onların bizim rüyalarımızı, bizim onların rüyalarını gördüğümüzü.

Onların biz, bizim onlar olduğumuzu...

Benim hayalim, 2000 yılında açlığı sona erdirmek!

Benim hayalim, yoksullara bir şans vermek!

Benim hayalim, her gün 40.000 kişinin hayatını kaybetmesini engellemek!

Geleceğe bakar ve orada parlayan ışığı görürsek benim hayalim gerçek olacak.

Açlığı görmezden gelirsek bu ışık sönecek.

Hepimiz birlikte çalışır ve destek verirsek bu ışık büyüyecek ve yarınlar için umut olacak. Buraya kendi adıma konuşmaya gelmedim.

Bir yerde oyunağını geride bırakmak zorunda kalan çocuklar için geldim. Geceyi ekmek kokusu yerine duman kokusuyla geçirenler için. Pencerelerini açtıklarında kuş sesleri değil, sirenler duyanlar için.

İnsan çok uzakta olan bir acının kendisine ait olmadığını sanabiliyor çoğu zaman. Oysa aynı gökyüzüne bakıyoruz. Aynı yağmurun altında yürüyoruz.

Dünyada yeterince ekmek, yeterince su, yeterince umut varken bir çocuğun aç yatmasını anlayamıyorum.

Bir annenin çocuğunu koruyamadığı için gözlerini yere indirmesini anlayamıyorum.

Belki tek başıma savaşları durduramam. Bir evi yeniden kuramam. Yıkılmış duvarları tek tek kaldıramam. Ama görmezden de gelemem.

Ben, çocukların isimlerinin ölüm haberlerinde değil, okul yoklamalarında okunmasını istiyorum. Bir gün haritaların sınırları değil, çocukların çizdiği güneş resimleri konuşulsun istiyorum.

Bir ışık varsa onu birlikte koruyabiliriz. Çünkü umut tek kişinin elinde taşınacak kadar hafif değil; birçok insanın omuz vermesi gereken bir şey.

Ben buradayım. Çünkü bir çocuğun hayatı, dünyanın herhangi bir yerindeki bütün savaşlardan daha değerli!”

Rhea’yı dinleyen herkesin gözleri dolmuştu. Mercan, annesinin nemlenen gözlerini eliyle sildi.

Ezgi heyecanla,

“Evinizi yıkım ekibinden koruyacağız” dedi.

Rhea da onu başıyla onaylayarak,

“Söz veriyoruz...” diye ekledi.

Ezgi ile Rhea bir süre çiftlikteki atlarla vakit geçirdiler. Atlardan kadifemsi siyahlığıyla gece gibi parlak olan Karadut, Ezgi’yi çok sevdi. Ezgi de ona hemen bağlandı. Hayatında ilk defa ata binmiş, bu sayede işgalin puslu ruh hâlinde biraz olsun sıyrılmıştı barış eylemcisi.

“Bu at bir harika!” dedi, üzerinde dizginsiz bir şekilde yol alırken.

Rhea daha önce binicilik yapmış biriydi.

“Hiç bu kadar uyumlusuna binmedim” dedi atının başını okşarken.

Mercan onlara zamanla daha çok bağlandı ve onlardan güç kazandı. İki arkadaşın ortak konuştuğu dile ilgi duydu, onlardan İngilizce öğretilmelerini istedi. Onlar da Gazze’de kaldıkları süre boyunca küçük kıza yeni bir dil öğretmeye çabalamışlardı. Çünkü bu sayede çocuklar topraklarındaki zulmü dünyaya doğru anlatma fırsatı bulacaklardı. Zaman ilerledikçe barış eylemcilerinin ülkede kalma süreleri iyice kısaldı. Mercanların evinin yıkılması kararı ise çok geçmeden uygulamaya kondu.

Bir cuma sabahı on tonluk bir buldozer, evin önüne dikildi. Ezgi elinde megafon,

“Durun, bu yaptığınız bir hak ihlali!” diye haykırdı.

Rhea da el kol hareketleriyle aracı durdurmaya çalıştı. Yetmediğini görünce,

“Stop! Please stop!” diyerek Ezgi’ye omuz verdi.

Ancak haykırıları kâr etmedi. Cani ruhlu şoför, tüm nefretiyle aracı üzerlerine sürdü. Asya ve Mercan, gözünü kin bürümüş bu adamın kullandığı buldozerin önünden çekmeye çalışsa da Ezgi bu haksız yıkımın karşısında durmaya kararlıydı. Rhea da en az onun kadar cesurdu. Nihayetinde olan oldu ve buldozer genç kadınların direnç dolu bedenlerinin üzerinden geçti.

Evi yerle bir olan Asya, çocuklarını komşusuna emanet ederek ambulansla yaralıları hastaneye yetiştirdi. Ezgi bilincini yitirmişti, komaya girdi. Dava arkadaşı Rhea ise Gazze’de yaşadıklarını dünyanın dört bir yanına duyurmadan olay yerinde ruhunu teslim etmişti.

Amerikalı bir Yahudi olarak çıktığı barış yolu yürüyüşü yarım kalmıştı. Sergilediği cesur tavır, uzun süre medyada yankıladı. Hem ülkesinde hem de dünyanın birçok yerinde adına kitaplar yazıldı, belgeseller çekildi. O direnişin en unutulmaz isimleri arasında yerini almıştı çoktan. Sevgi dolu yüreğiyle karış karış yürüdüğü Gazze, artık onun için gurbet değil sılaydı. Her taşı birçok şehidin yasını tuttuğu gibi ona da ağıt yakıyordu.

Mercan, yaşananların ardından bir süre şok yaşadı. Donakalmıştı, hareketsiz bir şekilde komşusunda beklerken Karadut'un acı kışnemeleriyle kendine geldi. Toparlanıp hastaneye ablasının yanına koştu. Çiftlikteki atını sakinleştirmek için çiftlikte dört dönse de bunu başaramadı. Mahzun kısrak, Ezgi ve Rhea'nın durumuna şahit olduğu için deliye dönmüştü. Sonunda çılgın hareketlerinden bitap düşüp uykuya dalıverdi. Olay gününün gecesindeyse ortadan kayboldu.

Aradan geçen günler, ailesini umutsuzluğa sevk etse de Mercan, atının döneceğinden emindi. Uzun bir yaz mevsiminin bitiminde öyle de oldu. Bakımsızlıktan ve yetersiz beslenmeden cılız kalmış Karadut, çiftliğin yolunu nihayet bulmuştu. Mercan onun karnındaki şişkinliği fark ettiğinde çok şaşırıldı. Esmer at, sanki kendisi için değil de yavrusu için dönmüştü çiftliğe.